

### یادداشت

## شکست سوسیال‌دموکرات‌ها در انتخابات مقدونیه شمالی



محمودفاضلی

دیپلمات پیشین و تحلیلگر امور بین‌الملل

در دور دوم انتخابات ریاست‌جمهوری مقدونیه شمالی، خانم گوردانا سیلیانوفسکا-داوکووا وکیل ۷۰ساله پس از شمارش بیش از نیمی از آرا با کسب ۶۵ درصد به‌وضوح از استوو پنداروفسکی، رقیب خود که ۳۰ درصد آرا را کسب کرد پیشی گرفت. به‌این‌ترتیب سیلیانوفسکا-داوکوا اولین زنی است که این کشور را رهبری می‌کند. او دقایقی پس از انتخابات گفت: «از خودم پرسیدم که چه کار کردم تا شایسته این افتخار باشم. این افتخار برای من گران‌بهاست. این یک مسئولیت بزرگ است». شهروندان مقدونیه شمالی در انتخابات ریاست‌جمهوری و پارلمانی که در ۸ می برگزار شد، به حکومت هفت‌ساله حزب اتحادیه سوسیال‌دموکرات پایان دادند. حزب اپوزیسیون «ومرو» هم در دور دوم انتخابات ریاست‌جمهوری و هم در انتخابات پارلمانی به پیروزی رسید. این حزب در انتخابات پارلمانی با بیش از ۴۳ درصد آرا یا ۵۸ کرسی (از ۱۲۰ کرسی پارلمان) در مجلس مقدونیه شمالی به پیروزی بزرگی دست یافت. با این نتایج، حزب حاکم «اس‌دی‌اس‌ام» سنگین‌ترین شکست را از زمان تشکیل خود در سال۱۹۹۰ تجربه کرد. بر اساس نتایج اولیه این حزب ۱۸ کرسی در پارلمان خواهد داشت یا یک کرسی کمتر از «جبهه اروپایی» به رهبری «دوبی» (که ۱۹ کرسی دارد) دریافت کرده است. ائتلاف اپوزیسیون آلبانیایی‌تبار «VLEN» موفق به کسب ۱۳ کرسی شد. درحالی‌که حزب «لویتسا» شش و حزب «زنام» شش کرسی به دست آوردند. شکست سنگین «اس‌دی‌اس‌ام» به عوامل متعددی از جمله شکست در مبارزه با جنایات سازمان‌یافته و فساد، فقدان حاکمیت قانون، بحران عمیق اقتصادی و سیاست خارجی مرتبط است. این حزب پس از توافق با یونان در سال ۲۰۱۸ برای تغییر نام کشور از «مقدونیه» به «مقدونیه شمالی» و همچنین پذیرش توافق با بلغارستان برای گنجاندن اقلیت بلغاری در قانون اساسی به‌طور مداوم به «خیانت» متهم شده است. در انتخابات پارلمانی، جناح راست در این کشور جایگزین SDSM سوسیال‌دموکراتیک می‌شود که از سال ۲۰۱۷ در قدرت بوده است. به‌این‌ترتیب با تقریباً نیمی از کرسی‌های پارلمان جدید، آنها در موقعیت بهتری قرار دارند که می‌توانند شریک ائتلافی خود را انتخاب کنند. سوسیال‌دموکرات‌های حاکم در مقایسه با نتایج پارلمانی چهار سال پیش، آنها بیش از رای‌دهندگان خود را در دست دادند و در این انتخابات شکست سختی خوردند. در طول مبارزات انتخاباتی، جناح راست در این کشور از ناامیدی بخش بزرگی از مردم از سوسیال‌دموکرات‌های حاکم استفاده کرد. بسیاری از مردم شکایت دارند که نهادهای دولتی به‌طور فزاینده‌ای قادر به انجام وظایف خود نیستند و ضعف مدیریتی، خویشاوندی و فساد بیاد می‌کنند. وضعیت اقتصادی در آست، خزانه دولت خالی است. درحالی‌که مهاجرت گسترده منجر به کاهش چشمگیر جمعیت وزدست‌دادن کارگران واجد شرایط می‌شود. رهبر VMRO پیش‌از‌این‌در طول مبارزات انتخاباتی لحن ناسیونالیستی به راه انداخته بود و در صورت پیروزی در انتخابات، مسیر تقابلی را علیه کشورهای همسایه یونان و بلغارستان اعلام کرده بود. خانم سیلیانوفسکا رئیس‌جمهور منتخب و آقای میچوسکی رئیس حزب VMRO-DPMNE بارها تهدید کردند که توافق‌نامه «پرسپا» بین یونان و مقدونیه شمالی درباره مسئله نام مقدونیه شمالی را اجرا کرده و از نام «جمهوری مقدونیه» بدون استفاده از تعریف جغرافیایی توافق‌شده بین آن و اسکوبه در سال ۲۰۱۸ استفاده خواهند کرد. دیپلماسی یونان پیش از هرگونه اقدام واکنشی، در انتظار مواضع رسمی دولت جدید اسکوبه است. این رویکرد می‌تواند به‌طور قابل‌توجهی مانع از مذاکرات الحاق اتحادیه اروپا با مقدونیه شمالی شود. آقای گراپرتیتیس، وزیر خارجه یونان امیدوار است که دولت جدید «ومرو» در سیاست خارجی تغییری ایجاد نکند و مقدونیه شمالی به مسیر اروپایی خود ادامه دهد. ما برای همه ستارپوها آماده هستیم. حزب «ومرو به یک پیروزی قانع‌کننده رسیده است. دستور کار قبل از انتخابات آنها همچنین بر موضوع توافق‌نامه پرسپا و اینکه «چقدر توافق‌نامه پرسپا یک راه‌حل آبرومندانه برای شهروندان مقدونیه شمالی است» متمرکز بود. امیدوارم تغییری در سیاست خارجی و همچنین در مسائل داخلی مقدونیه شمالی ایجاد نشود. ما در زمان تصویب توافق‌نامه پرسپا در اپوزیسیون بودیم و با برخی از نکات این توافق راضی نبودیم. با روی کار آمدن گروه جدید، ما نه‌تنها تعهد سیاسی و قانونی داریم که به توافق‌نامه پرسپا احترام بگذاریم بلکه از اجرای مداوم آن نیز اطمینان حاصل کنیم». مقدونیه شمالی از سال ۲۰۰۵ نامزد عضویت در اتحادیه اروپا بوده است. این کشور همسایه یونان برای سال‌ها از الحاق این کشور به‌دلیل اختلاف بر سر نام جلویگری کرد. پس از حل این اختلاف در سال ۲۰۱۸، بلغارستان اکنون روند الحاق را مسدود کرده است. این کشور خواستار تغییر قانون اساسی مقدونیه شمالی و به رسمیت شناختن اقلیت بلغاری در این کشور است. ناتو سال ۲۰۰۱ با دخالت در جریان شورش قومی آلبانیایی‌ها، مانع از وقوع جنگ داخلی در مقدونیه شمالی شد و وعده داد تا روند عضویت این کشور در اتحادیه اروپا و ناتو را سرعت بخشد. عدم پیشبرد برنامه اصلاحات اقتصادی و قضائی از جمله دیگر عوامل مؤثر در کندی روند پیوستن مقدونیه شمالی به اتحادیه اروپا عنوان شده است.

ارتش چین به‌تازگی رزمایش گسترده‌ای در آب و آسمان تایوان برگزار کرد و به بهانه این رزمایش به محاصره جزیره تایوان پرداخت. اقدامی که تحلیلگران می‌گویند به افزایش حمایت بین‌المللی از جزیره دموکراتیک تایوان کمک خواهد کرد. اقدامات جنگی چین با همراهی نیروی دریایی، نیروی هوایی و نیروی موشکی این کشور چند روز پس از روی کار آمدن رئیس‌جمهور جدید این جزیره خودگردان آغاز شد. در فیلمی که در تلویزیون دولتی چین پخش شد، شاهد موشک‌های تهاجمی و سربازان چینی هستیم و صدای شمارش معکوس به گوش می‌رسد. بااین‌حال، هیچ نشانه‌ای مبنی بر شلیک موشک دیده نمی‌شود. لی شئی، سخنگوی فرماندهی جبهه شرق ارتش چین، در بیانیه‌ای آنلاین گفت: «رزمایش ارتش چین در حوالی جزیره خودمختار تایوان با هدف محک‌زدن توانایی یکن در قبضه قدرت، انجام حملات مشترک و تصرف نقاط کلیدی تایوان انجام گرفت». حزب کمونیست چین که هرگز بر تایوان مسلط نبوده است، این جزیره خودگردان را «استانی سرکش» می‌داند و تاکنون امکان حمله نظامی با هدف تصرف این کشور را رد نکرده است. کشتی‌های ارتش و گارد ساحلی تایوان و واحدهای موشکی هوایی و زمینی، به‌ویژه در حوالی جزیره‌های زنجیره‌ای کینمن و ماتسو -دو جزیره‌ای که به تایوان تعلق دارند اما دور از جزیره اصلی در سواحل چین واقع شده‌اند- در حالت آماده‌باش قرار گرفته‌اند. «جامعه بین‌المللی توجه ویژه‌ای به تایوان دموکراتیک دارد. ما ضمن مواجهه با چالش‌ها و تهدیدات خارجی، به دفاع از ارزش‌های آزادی و دموکراسی و حفظ صلح و ثبات در منطقه ادامه خواهیم داد». ارتش آزادی‌بخش خلق رزمایش بزرگ خود را با عنوان «تنبیه جدی نیروهای استقلال‌طلب تایوان» و «هشدار جدی در قبال مداخله و تحریک نیروهای خارجی» برگزار کرده که مشخصاً واشنگتن را خطاب قرار می‌دهد. وزارت امور خارجه آمریکا در بیانیه‌ای به ایک‌تایمز گفت گزارش‌های مهمی در رابطه با این رزمایش منتشر کرده و اقدامات یکن را در هماهنگی نزدیک با تایوان زیر نظر دارد. سخنگوی وزارت

امنیتی که به‌عنوان رئیس کالج فو هسینگ کانگ در دانشگاه دفاع ملی تایوان خدمت می‌کرد، این رزمایش را «نقطه آغاز» فشار نظامی چین بر دولت جدید تایوان خواند. یو به ایک‌تایمز گفت: «راهبرد حزب کمونیست چین این است که از رزمایش کنونی برای ارزیابی واکنش تایوان و جامعه بین‌المللی استفاده کند و اقدامات آتی خود را بر اساس آن توسعه دهد». به گزارش رسانه دولتی چین، رزمایش دوروزه ارتش آزادی‌بخش خلق در حوالی تایوان -در شمال، جنوب و شرق و تنگه تایوان- و جزایر فراساحلی دونگ‌نین، کینمن، ماتسو و ووکیو انجام گرفته است. یو، فرمانده بارنشنسته ارتش، می‌گوید گستره فعالیت‌های نظامی چین در آب‌های نزدیک شمال شرق تایوان، در مجاورت ژاپن، در مقایسه با رزمایش گسترده این کشور در آگوست ۲۰۲۲ که متعاقب دیدار با نانسی پلوسی، رئیس وقت مجلس نمایندگان آمریکا (نماینده دموکرات کالیفرنیا) رخ داد، کاهش پیدا کرده است. یو این تغییر رویه را به اعتراض گسترده دولت ژاپن نسبت می‌دهد؛ چراکه چندین موشک پرتابی چین از آسمان تایوان عبور کردند و در آب‌های منطقه اقتصادی انحصاری ژاپن منفرج شدند. رئیس‌جمهور جدید تایوان هفته گذشته از پایگاه دریایی شهر شمالی تائویوان بازدید کرد. لای بدون اشاره به رزمایش چین، به سربازان و مقامات امنیتی تایوان گفت که برای دفاع از امنیت ملی کشور شخصاً «در خط مقدم» خواهد ایستاد. لای گفت: «جامعه بین‌المللی توجه ویژه‌ای به تایوان دموکراتیک دارد. ما ضمن مواجهه با چالش‌ها و تهدیدات خارجی، به دفاع از ارزش‌های آزادی و دموکراسی و حفظ صلح و ثبات در منطقه ادامه خواهیم داد». ارتش آزادی‌بخش خلق رزمایش بزرگ خود را با عنوان «تنبیه جدی نیروهای استقلال‌طلب تایوان» و «هشدار جدی در قبال مداخله و تحریک نیروهای خارجی» برگزار کرده که مشخصاً واشنگتن را خطاب قرار می‌دهد. وزارت امور خارجه آمریکا در بیانیه‌ای به ایک‌تایمز گفت گزارش‌های مهمی در رابطه با این رزمایش منتشر کرده و اقدامات یکن را در هماهنگی نزدیک با تایوان زیر نظر دارد. سخنگوی وزارت

## مورد جالب آقای «ما»

و خویشاوند او با مأموران وزارت امنیت کشور چین -مهم‌ترین آژانس اطلاعاتی رژیم- در هتلی در هنگ‌کنگ در سال ۲۰۰۱ کلید خورد. این دو مأمور سابق سیا، در این جلسات اطلاعات فوق‌محرمانه‌ای را در رابطه با کارمندان، ساختار داخلی، عملیات و راه‌های ارتباطی سیا به طرف چینی منتقل کردند. با توجه به بخشی از گفت‌وگوهای ضبط‌شده، آقای ما برای افشای این اسرار ۵۰ هزار دلار پول نقد دریافت کرده بود. توافق پیش از محاکمه نشان داد که آقای ما به دنبال استخدام در افبی‌آی بود تا به اطلاعات طبقه‌بندی‌شده سازمان دسترسی پیدا کند و آنها را برای مقامات اطلاعاتی چین بفروستد. او در سال ۲۰۰۳ برای فعالیت به‌عنوان زبان‌شناس قراردادی در دفتر افبی‌آی در هانولولو در هاوایی آمریکا درخواست کار کرده بود. افبی‌آی که از روابط او با مقامات اطلاعاتی چین آگاه بود، آقای ما را به‌عنوان بخشی از یک طرح تحقیقاتی استخدام کرد تا فعالیت‌های او را زیر نظر بگیرد. آقای ما از آگوست ۲۰۰۴ تا اکتبر ۲۰۱۲ به‌عنوان زبان‌شناس قراردادی در زمینه بررسی و ترجمه اسناد چینی دورکاری می‌کرد. دادستان‌ها می‌گویند او طی شش سال مرتب از مدارک عکس‌برداری می‌کرد و اسناد طبقه‌بندی‌شده را می‌دزدید. او این اسناد را طی سفرهایی به چین منتقل می‌کرد و به طرف چینی تحویل می‌داد و اغلب با هزاران دلار پول نقد و هدایای گران‌بها مانند چوب‌های گلف جدید به آمریکا بازمی‌گشت.

اسناد دادگاه نشان داد آقای ما در سال ۲۰۱۹ با یک مأمور مخفی آمریکا‌ای که گمان می‌کرد مأمور اطلاعاتی چین باشد، دیدار کرده است. آقای ما در این دیدار تایید کرد که برای سازمان اطلاعات چین کار می‌کرد و رژیم یکن به نشانه قدرانی به او دو هزار دلار پول داده است. او همچنین پیشنهاد داد کار خود را برای سازمان اطلاعات چین از سر بگیرد. در آخرین دیدار آقای ما با مأمور مخفی



**حزب کمونیست چین توانایی خود را برای «قبضه قدرت» در جزیره محک می‌زند**

# تمرین تسخیر تایوان

امور خارجه آمریکا دراین‌باره گفت: «ما قویا از یکن می‌خواهیم خویشتن‌داری به خرج دهد و تاکید می‌کنیم که جمهوری خلق چین نباید گذار سیاسی تایوان -به‌عنوان بخشی از یک روند دموکراتیک عادی و مرسوم- را بهانه به دستمایه اقدامات تحریک‌آمیز یا قهری خود کند». سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا افزود که اقدامات یکن به خطر تشدید تنش‌ها دامن می‌زند و هنجارهای دیرینه‌ای را که در دهه‌های گذشته حافظ صلح و ثبات منطقه بوده‌اند، زیر پا می‌گذارند. پنتاگون نیز در بیانیه‌ای مشابه، اقدامات یکن را بی‌ملاحظه و خطرناک خواند. سخنگوی وزارت دفاع آمریکا در بیانیه‌ای گفت: «ما به وضعیت فعلی نیروها و عملیات خود در منطقه که به حفظ صلح و ثبات و اجرای تعهدات امنیت ملی آمریکا کمک می‌کنند، اطمینان کامل داریم». اتحادیه اروپا از طرفین خواست خویشتن‌داری به خرج دهند و تنش‌های جاری در تنگه تایوان را از طریق گفت‌وگو حل کنند. سخنگوی سرویس اقدام خارجی اروپا در بیانیه‌ای گفت: «فعالیت‌های نظامی چین در حوالی تایوان، به تشدید تنش‌های جاری در تنگه تایوان دامن می‌زند. ما با هرگونه اقدام یک‌جانبه که وضعیت کنونی منطقه را با توسل به زور و اجبار تغییر دهد، مخالف هستیم». سازمان ملل نیز به اقدام حزب کمونیست چین واکنش نشان داد و گفت رزمایش‌های ارتش آزادی‌بخش خلق را از نزدیک رصد می‌کند. استفان دوچارنک، سخنگوی سازمان ملل، در جریان نشست خبری خود گفت: «ما از طرفین می‌خواهیم از اقداماتی که به تشدید تنش‌ها دامن می‌زند، خودداری کنند». لی چنگ شو، پژوهشگر بنیاد سیاست‌گذاری ملی تایوان، می‌گوید اقدامات نظامی حزب کمونیست چین صرفاً به حمایت بیشتر از تایوان منجر خواهند شد. لی گفت: «اگر مردم تایوان بر سر یک راه‌حل مسالمت‌آمیز به توافق برسند، هیچ کشوری مداخله نخواهد کرد؛ اما اگر حزب کمونیست چین از زور برای اعمال فشار به تایوان استفاده کند، جامعه بین‌المللی مخالفت خواهد کرد». او افزود حزب کمونیست چین با عکس‌العمل مخالفان مواجه خواهد شد.

### گزارش

## غرب و چالش نتانیاهو

بنیامین نتانیاهو و کابینه او، اسرائیل را به ازوایی بی‌سابقه کشانداند و حتی حامیان اسرائیل هم رفته‌رفته به این نتیجه می‌رسند که او باید از قدرت کناره‌گیری کند.

فاینشال‌تایمز با اشاره به احتمال صدور حکم بازداشت بنیامین نتانیاهو در دیوان کیفری بین‌المللی و همچنین به رسمیت شناخته‌شدن استقلال کشور فلسطین توسط ایرلند، نروز و اسپانیا گزارش داد: «دولت نتانیاهو اسرائیل را بیش از پیش به انزوا کشیده است».

کریم خان، دادستان دیوان کیفری بین‌المللی، هفته گذشته اعلام کرد این دیوان به دنبال صدور حکم بازداشت برای چهره‌های مرتبط با درگیری‌های اخیر غزه است. از جمله بنیامین نتانیاهو و یوآو گالاتت وزیر جنگ اسرائیل. این درخواست که به دلیل متهم‌شدن این مقامات به جنایت علیه بشریت مطرح شده است، واکنش‌های فراوانی را در بی داشت. ازجمله از سوی آمریکا که شدیداً با آن مخالفت کرد.

کریم خان در درخواست خود همچنین خواستار صدور قرار بازداشت برای چند نفر از رهبران حماس شده است. بااین‌حال، ایالات متحده هیچ مخالفتی با این بخش از درخواست دادستان دیوان کیفری نشان نداده و تنها با پیگیری اقدامات نتانیاهو مخالف است. شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد رهبران اسرائیل حقوق بین‌المللی را نقض کرده‌اند و نمی‌توان عدالت را تنها علیه یکی از طرفین این درگیری اجرا کرد.

ایالات متحده یکی از کشورهایی است که همواره از آنچه آن را «حق اسرائیل برای دفاع از خود» عنوان کرده، حمایت کرده است. واشنگتن مدعی است دادستان دیوان کیفری این «حق» اسرائیل را نقض می‌کند. این در حالی است که کریم‌خان در درخواست خود چنین موردی را مطرح نکرده و تنها اعلام کرده است که سران اسرائیل از ابزارهای غیرانسانی مانند ایجاد قحطی به‌عنوان یک حربه جنگی استفاده می‌کنند تا تمام مردم غزه را تحت فشار قرار دهند.

به گزارش فاینشال‌تایمز، دیوان کیفری بین‌المللی در ابتدا با هدف رسیدگی به مسائل آفریقا ایجاد و به این متهم شد که تنها به مسائل مناطق در حال توسعه یا به اصطلاح «جهان سوم» رسیدگی می‌کند. حال درخواست کریم خان برای صدور حکم بازداشت نتانیاهو، این دادگاه می‌تواند از حیثیت خود دفاع کرده و اعتبار بین‌المللی خود را افزایش دهد. این روزنامه با اشاره به حمایت اولیه غرب و اپوزیسیون اسرائیل از نتانیاهو در پی حمله حماس به مواضع اسرائیل، گزارش داد انتقادهایی که امروز از نتانیاهو و کابینه افراطی او مطرح می‌شود، نشان می‌دهد که این رهبر اسرائیلی تا چه حد پا را فراتر گذاشته و حمایت از او چه تبعات فراوانی دارد.

در این گزارش آمده است: «شرکای اسرائیل از مقاومت نتانیاهو در برابر ورود کمک‌های بیشتر به غزه و پافشاری او بر حمله به رفح مستاصل شده‌اند، جایی که بیش از یک میلیون فلسطینی در آن پناه گرفته بودند. حامیان اسرائیل همچنین از مخالفت نتانیاهو با ارائه طرحی عملی برای اداره غزه بعد از جنگ و خودداری وی از مقابله با اقدامات شهرک‌نشینان در کرانه باختری خشکین هستند».

اسرائیل عضو دیوان کیفری بین‌المللی نیست و این دیوان هم برای اجرای احکام خود بازوی اجرائی ندارد، اما همین که اسرائیل در چنین موقعیتی قرار گرفته، نشان می‌دهد نتانیاهو تا چه حد برای اسرائیل مخرب است.

نتانیاهو از پیروزی کامل سخن می‌گوید، اما هنوز به اهداف کلیدی خود از حمله به غزه دست نیافته است. اسرائیل امروز بیش از هر زمان دیگری به سیاست‌مداری برخلاف ویژگی‌های نتانیاهو نیاز دارد.